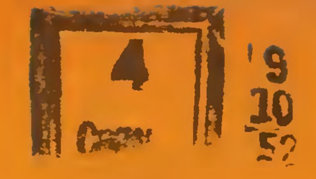

ARMY LANGUAGE SCHOOL

Presidio of Monterey , California

РУССКИЙ	日 本 語	ESPAÑOL
БЪЛГАРСКИ	華 語	PORTUGUES
СРПСКО-ХРВАТСКИ	한 글	FRANÇAIS
POLSKI	العربية	ROMÂNĂ
MAGYAR	فارسی	SVENSKA
ČESKY	ΕΛΛΗΝΙΚΑ	DANSK
SHQIPE	TURKÇE	NORSK

BULGARIAN

TECHNICAL TERMINOLOGY

В О Е Н Н О   У Ч И Л И Щ Е   З А   Е З И Ц И

U.S. A R M Y   L A N G U A G E   S C H O O L,

(Президио, Монтерей - Калифорния)
Presidio of Monterey, California)

У Ч Е Б Н И К
T E X T B O O K

БЪЛГАРСКА ТЕХНИЧЕСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ
BULGARIAN TECHNICAL TERMINOLOGY

Д-р Б. Ив. Додов
Dr. B. Y. Dodoff

30

- 1 9 5 0 -

КАТЕДРА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
BULGARIAN LANGUAGE DEPARTMENT

В О Е Н Н О   У Ч И Л И Щ Е   З А   Е З И Ц И

A R M Y   L A N G U A G E   S C H O O L

Президио, Монтерей - Калифорния
Presidio of Monterey, California

У Ч Е Б Н И К
T E X T B O O K

БЪЛГАРСКА ТЕХНИЧЕСКА ТЕРМИНОЛОГИЯ
BULGARIAN TECHNICAL TERMINOLOGY

Д-р Б. Ив. Додов
Dr. B. Y. Dodoff

- 1 9 5 0 -

КАТЕДРА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК
BULGARIAN LANGUAGE DEPARTMENT

Домашни потреби - TOOLS FOR HOME USE

Домашни потреби	TOOLS FOR HOME USE
Метла	Broom
Фараш, лопата	Shovel
Маши	Tongs
Кофа	Bucket
Прахосмукачка	Vacuum cleaner
Печка	Stove
Готварска печка/машина/	Range
Бойлер	Boiler
Вана	Bath tub
Душ	Shower
Мивка	Wash basin
Кран	Faucet
Клозет,тоалетна,нуждник	Toilet
Хладилник	Refrigerator
Ледник	Ice-box
Хаван	Mortar
Четка	Brush
Ключ	Key
Ключалка	Lock
Куфар, катинар, катанец	Padlock
Резе	Bolt, latch
Нож	Knife
Ножици	Scissors
Шевна машина	Sewing machine

Телефон	Telephone
Радио	Radio
Грамофон	Phonograph
Грамофонни плочи	Records
Радиатор	Radiator

-.-.-.-.-.-.-

АВТОМОБИЛ	A U T O M O B I L E
Видове:	Types:
Лека кола	Car
Камионетка	Light truck
Камион	Truck
Автобус	Bus
Ремарке	Trailer

-.-.-.-.-.-.-.-.

Купе	Sedan, coupe
Открита	Roadster
Спортна	Convertible

-.-.-.-.-.-.-.-.

Шаси	Chassis
Кароцерия	Body
Мотор	Motor, engine

-.-.-.-.-.-.-.-.

Колело	Wheel
Външна гума	Tire
Вътрешна гума	Tube
Джанта	Rim
Барабан	Brake-drum
Спирачка	Brake

-.-.-.-.-.-.-.-.

Кормило	Steering wheel
Дирекция	Steering mechanism

Дирекционни щанги	Tie-rods
Шенкели	King-pins
Ресори	Springs
Предна ос	Front axle
Амбриаж	Clutch
Кутия на скоростите	Transmission
Кардан	Universal joint
Карданна ос	Drive shaft
Диференциял	Differential
Полу-оси	Rear axles

-.-.-.-.-.-.-.-.

Ръчна спирачка	Hand brake
Лост на скоростите	Gear shift
Първа скорост	Low - first
Втора скорост	Second
Трета/директна/скорост	High - Third
Задна скорост	Reverse
Табло	Dash board

-.-.-.-.-.-.-.-.

Капак	Head
Гарнитура	Head gasket
Тело - блок	Block
Картер	Crank case
Заглушително гърне	Muffler
Резервуар за бензин	Gas tank
Радиатор	Radiator

Акумулатор	Battery
Динамо	Generator
Бобина	Voltage regulator
Делко	Distributor
Кондензатор	Condenser
Свещи	Spark plugs
Кабели	Wiring
Клаксон	Horn
Фарове/малки,средни,силни/	Head lights / small, short, long /
Стоп	Stop
Електромотор	Starter

-.-.-.-.-.-.-.

Цилиндър	Cylinder
Бутало	Piston
Шатун	Rod
Сегменти	Rings
Коленчата ос	Crank shaft
Ексцентрична ос	Cam shaft
Супапи	Valves
Лагери	Bearings
Карбуратор	Carburetor
Бензинова помпа	Fuel pump
Маслена помпа	Oil pump
Водна помпа	Water pump
Филтър за въздух	Air cleaner
Филтър за масло	Oil filter

Врата	Door
Капак	Hood
Калник	Fender
Броня	Bumper

-.-.-.-.-.-.-.-.

Багажник	Trunk
Резервна гума	Spare tire
Крик	Jack
Маткап	Lug wrench
Чук	Hammer
Отвертка	Screwdriver
Щанги	Tire iron
Лепенки	Patch

-.-.-.-.-.-.-.-.

Седалка	Seat
Облегалка	Back
Стъкло	Windshield
Чистачка	Windshield wiper
Педал -	Pedals -
за газта	accelerator
на амбриажа	clutch
крачна спирачка	foot brake
Сенник	Visor
Стрелки - показалци	Direction signals

-.-.-.-.-.-.-

Мотоциклет	Motorcycle
Велосипед	Bicycle
Каляска	Calash
Кабриолет	Buggy
Файтон	Phaëton
Каруца	Cart
Шейна	Sleigh
Ръчна количка	Wheelbarrows
Трамвай	Street car
Влак,трен	Train
Локомотив	Locomotive
Вагон	Car

-.-.-.-.-.-.-.-.

ИНСТРУМЕНТИ И МЕХАНИКА	TOOLS and MECHANIC
Нож	Knife
Длето	Chisel
Трион - бичкия	Saw
Циркуляр	Circular saw
Ренде	Plane
Тесла	Hammer-axe
Брадва	Axe
Брадвичка	Hatchet
Клещи	Pincers, nippers
Щипци	Pliers
Чук - чукче	Hammer - small hammer
Пирон - гвоздей	Nail
Винт - бурма	Screw
Болт	Bolt
Гайка	Nut
Туткал	Glue
Лепило	Paste, cement
Пергел	Compass
Метър	Meter
Линия	Ruler
Отвертка	Screwdriver
Гайчен ключ	Wrench
Френски ключ	Monkey wrench
Пила	File
Маткап	Brace

Свърдел	Bit, auger, gimlet
Ножовка	Hack saw
Гласпапир	Sand paper
Шкурка	Emery cloth
Въже	Rope
Канап	String
Тел	Open wire
Жица	Wire
Тръба	Pipe
Колено	Elbow
Муфа	Union
Холендер	Fitting
Разклонител	T-joint
Поялник	Soldering iron
Калай	Tin
Шило	Awl
Менгеме	Vise
Наковалня	Anvil
Мех	Bellows
Шпакла	Putty knife
Мистрия	Trowel
Отвес	Plumb line
Нивелир	Level
Боя	Paint
Лак	Varnish
Бояджийска четка	Paint brush

Стълба	Ladder
Изолирбанд	Rubber insulation tape
Изолатор	Insulator (electric)
Сатър	Cleaver
Бургия	Drill
Вила	Fork
Елмаз	Glass cutter
Звънец	Gong
Мотика,копачка	Hoe
Кука	Hook
Лост	Jumper
Търнокоп	Mattock, scutch
Микрометър	Micrometer, caliper
Транспортир	Protractor
Сръп	Sickle
Лизгар	Spades
Маши	Tongs

ИНДУСТРИЯ

Индустрията в България е сравнително слаба. Тя е концентрирана предимно в големите градове: София,Пловдив, Русе,Варна,Габрово,Сливен и Горна-Оряховица.

Индустрията се разпределя в следните главни отдели:

а/ Хранителна индустрия
б/ Метална "
в/ Химическа "
г/ Керамична "
д/ Текстилна "
е/ Дървопреработвателна индустрия
ж/ Електропроизводителна индустрия
з/ Минна индустрия
и/ Тютюнопреработване
к/ Кожарска и кожухарска индустрия
л/ Строителство

INDUSTRY

Industry in Bulgaria is comparatively undeveloped. It is concentrated mainly in the large cities: Sofia, Plovdiv, Russe, Varna, Gabrovo, Sliven and Gorna-Orechovitza.

Industry is divided into the following main groups:

a/ Food industry
b/ Metal industry
c/ Chemical industry
d/ Ceramic industry
e/ Textile industry
f/ Wood industry (lumber)
g/ Electric industry
h/ Mine industry
i/ Tobacco industry
j/ Tanning and fur industry
k/ Building industry

-.-.-.-.-.-.-.-.

а/ ХРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ.

Самото име показва, че хранителната индустрия преработва и произвежда хранителни продукти и питиета. Към нея спадат:

Мелничарство
Маслобойни
Млекопреработвателни заведения
Консервени предприятия
Захар и захарни изделия

В групата на мелничарската индустрия са включени всички видове мелници, които смилат зърното/пшеница, царевица, ръж, смес/ за производството на брашно. При това производство се получава брашно за хляб и за тестени произведения и трици за фураж. Главни машини са: валцовете, воденичните камъни, ситата. Двигателите

a/ FOOD INDUSTRY

The name itself shows, that the food industry converts and produces food products and beverages. In it are included:

Flour mills
Vegetable oil plants
Dairies
Canning and preserving enterprises
Sugar and sugar products

In the flour mills industry are included all kinds of mills, which grind the grain (wheat, rye, corn, etc.) for the production of flour. In that way are produced flour used for bread and dough products and brans for forage. The main machines are: mill stones and sieves. The motors are: water wheels, water turbines, charcoal burners, diesel motors, steam machines or electricity.

са: водни колела,дизелови мотори,парни машини или електричество.

В тази група са включени и ярмомелките,които смилат едро зърната/овес,ечемик, царевица,смес,лимец и пр./ за фураж на добитъка. Обикновено машините са малки воденични камъни.

Също тук са включени и предприятията за производство на тестени изделия /макарони фиде, сухари/ и големите хлебопекарници. Главни машини са: сито,месачка и фурна/пещ/ за печене на хляба и сухарите и за сушене/сушилна/на макароните,фидето, и сухарите. Тестени изделия се произвеждат главно в София, Русе, Търново, Варна и Пловдив.

In this group are included mills for forage, which crack the grain (oats, barley, corn, spelt, etc.) for forage for cattle. Usually the machines are small mill stones.

Also, in this group are included enterprises producing dough products, (macaroni, vermicelli, biscuits, zweibaks) and the big bakeries. The main machines are: sieves, kneaders and ovens for baking (bread and biscuits) and for drying (drying room) of macaroni, vermicelli and biscuits. Dough products are produced mainly in Sofia, Russe, Turnovo, Varna and Plovdiv.

-o-o-o-o-o-o-o-o

В групата на маслобойните са включени всички предприятия за произвеждане на растително масло/олио,оливия/. При това производство се получава масло и кюспе/за фураж/. Обикновено суровия материял е семе: слънчоглед ово,рапично,фастъчно,соево за хранителни масла; ленено тютюнево,рициново - за индустриалните масла. Главните машини са: трошачки, лющачки,мелници,преси,цедки. Отделно се инсталирват рафинериите за почистване добитото масло от мастните киселини,както и инсталациите за втвърдяване/хидриране/ на маслото.

In the group of the plants for vegetable oils are included all the enterprises producing vegetable oils (olio, olivia). From this production is obtained oil and oil cake (for forage). Usually, the raw material is seeds of sunflower, rape-seeds, pea nuts, soya beans - for the nutritious oils; linseed, tobacco seeds, castorseeds - for industrial oils. The main machines are: shelling machines, mills, presses and sieves. The refineries are installed separately, where the obtained oils are cleared from the fat acids. The installations for hardening (hydration) of the oils are also separately installed.

В групата млекопреработвателни предприятия влизат всички заведения,които преработват млякото в масло, сирене,кашкавал. Това включва и"мандрите". Главни

In the group of dairies are included all establishments which transform milk into butter, white and yellow cheese. They include also cheese-plants. The main installations are: centrifugal

инсталации са: центрофуги, бутачки,месачки-промивачки, корита,цедилки, хладилници. Нормалните двигатели са електричеството и живата човешка сила.

churns, kneaders-washers, troughs, sieves, refrigerators. The normal motive power is electricity and manual operation.

-.-.-.-.-.-.-.-.

В групата <u>консервена индустрия</u> са включени всички предприятия,които се занимават с консервирането на всякакви хранителни продукти в прясно или преработено състояние: плодове,зеленчуци,меса,риби,сокове,вина и ракии.

In the group of the <u>canning and preserving industry</u> are included all enterprises which deal with the preservation of all kinds of food products in fresh or transformed condition: fruits, vegetables, meat, fish, juices, wine and whiskies.

<u>Плодовете, зеленчуците, и соковете</u> се консервират в прясно състояние в голями хладилни инсталации, обикновено монтирани в самите производителни центрове. Главните машини са: миячки, сортировачки,опаковачки, хладилни инсталации/предим-

Fruits, vegetables and juices are preserved in fresh condition in large refrigerating installations, usually built in the producing centers. The main machines are: washing, sorting and packing machines, refrigerators (usually ammoniac).

но амонячни/.

Вината и ракиите се съхраняват в голями винарски изби,където се подлагат на допълнителна преработка и отлежаване.Главни съоръжения са: преси,каси,бъчви, бурета,дамаджани,бутилки, казани за дистилиране ракиите/спиртоварни/.

Плодове,зеленчуци,меса и риби в преработено/стерилизирано/ състояние се приготвят в консервните фабрики,в металически кутии или стъклени буркани. Обикновено плодовете са сварени на компот,месото и рибата сготвени с масла и подправки.Месото се консервира още под формата на сушени салами,луканки,суджуци, бутове,пъстърми. Рибата също се консервира и само солена /аншуа,лакерда,турук/, су-

Wines and whiskies are stored in large wine cellars, where they are subjected to supplemental manipulation and rest. The main equipment consists of presses, cases, barrels, jugs, bottles, big cauldrons for distillation of whiskey.

Fruits, vegetables, meats and fish in sterilized condition are preserved in metal cans or glass jars in the canneries. Usually, the fruits are stewed and the meat and fish are cooked with fats and seasonings. The meat is also preserved in the form of dry and smoked salami, sausages, home made sausages, ham or dried meat. The fish is also preserved as salted (anchovies, salmon, tuna), dried (mackerel) or smoked (mackerel and halibut).

шена/чирози/,или пушена/скомрии,лефер/.

Главните машини на консервените фабрики са: миячки, сортировачки,пулпачки,затварячки,автоклави,машини за мелене на месо,казани,месачки, пълначки и сушилни.

The main equipment of the canneries is: washing, sorting, pulping, canning-machines, autoclaves, meat-mills, marmites, kneader, filling-machines and drying rooms.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-o-o

В групата <u>захар и захарни изделия</u> влизат всички фабрики,които преработват захарното цвекло на захар и меласа, която се изварява на алкохол/спирт/ или се употребява за храна на добитъка. Също влизат и всички фабрики прозвеждащи:шоколад,бонбони,халви,локуми,бисквити, вафли и пр. Главните им машини са: миячки,резачки, мелници,преси,опаковачни машини,сушилни.

Центрове: Русе, Горна-Оряховица, Долна-Митрополия,

In the group <u>sugar and sugar products</u> are included all factories which work-over the sugar-beets, into sugar and molasses (which is boiled into alcohol or is used for forage). In this group are included also all factories producing: chocolate, candies, halva, lokoom, cookies, etc. The main machines are: washers, cutters, grinders, presses, packing machines and drying rooms.

The centers are in: Russe, Gorna-Orechovitza, Dolna Mitropolia, Plovdiv, Burgas, Sofia.

Пловдив,Бургас, София.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.

Към хранителната индустрия се числят и пивоварните фабрики/София, Шумен, Пловдив/ които произвеждат бира. Също се влючват и всички содо-лимонадени предприятия, произвеждащи сода,лимонада, сайдер,боза и други безалкохолни напитки.

The food industry includes the breweries (Sofia, Shumen, Plovdiv), which produce beer. In this group are included also all bottling enterprises, which produce soda, coca-cola, cider, boza and other soft drinks.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.

б/ МЕТАЛНА ИНДУСТРИЯ

Тази индустрия обема всички предприятия,които преработват метали,топят ги и произвеждат разни метални изделия. Включва се производството на алуминиеви,чугунени и кухненски изделия, главна фабрика "Титания"-София; на водопроводни и канализационни тръби, главна фабрика "Мюлхаупт"-Русе; на леярната и корабостроителница"Кораловаг"-Варна; на парни и други котли и машини/гл.фабрики"Верига" и"Паренкотел"-София/; на Държавната вагонна фабрика-Дряново;на медни,бронзови и пиринчени изделия и предмети главна фабрика"Руда"-Пловдив; на всички предмети от метали за украса,покъщина,инструменти,машинни части, ножове,земеделски сечива, тенекеджийски изделия и пр.

b/ METAL INDUSTRY

This industry includes all enterprises which work over the metals, melt them and produce different metal goods. It includes the production of aluminum and cast-iron kitchen utensils (the main factory in "Titania"-Sofia); plumbing and for canalization, pipes (the main factory is "Mulchaupt"-Russe); of the smelter and shipyard "Koralovag-Varna; of steam and other big kettles and machines(main factories "Veriga" and "Paren Cotel"-Sofia); of the State's factory for passenger and freight cars - Dranovo; of copper, bronze and brass goods (the main factory is "Ruda"-Plovdiv); of all products of metals for decoration, furniture, tools, different parts of machines, knives, agricultural tools, tinplate goods, etc.

Суровите материали са главно:суров чугун,алуминий и мед на кюлчета,желязна ламарина,бяло тенеке и др. , спомагателни материали, внесени предимно от странство. Двигателите са парни машини, водни турбини,електричество.

The raw materials are mainly: pig iron, aluminum and copper in the form of ingots, iron-plates, tin-plates and other subsidiary materials imported from abroad. The motive power is furnished by water turbines and electricity, and steam engines.

Индустриалните предприятия от този бранш са разположени главно около големите градове и важните съобщителни линии/Дунав,Централната ж.п.линия/,с оглед да се намалят транспортните разноски/разходи/на суровите и готови материали.

The industrial enterprises of this branch are located mainly around the large cities and the main communication lines (Danube and the Central railroad) in order to decrease the transport expenses of raw and finished materials.

-o-o-o-o-o-o-o-o-o

в/ ХИМИЧЕСКА ИНДУСТРИЯ

В химическата индустрия са включени всички предприятия, произвеждащи:

Изкуствени торове и туткал

Сапун

Парфюми, пудри и козметически препарати.

Бои, лакове и мастила

Лекарства

Хартия и картон

Барут, кибрит и пр.

c/ CHEMICAL INDUSTRY

The chemical industry includes all enterprises producing:

Artificial fertilizers and glue;

Soap and caustic soda (sodium hydroxide);

Perfumes, powder and cosmetic articles;

Paints, varnishes and inks;

Drugs and medicines;

Paper and cardboard;

Gunpowder, matches, etc.

-.-.-.-.-.-.

Единственото предприятие в България, което произвежда изкуствени торове в голям мащаб е фабриката "Никола Чилов" в с. Костринброд, Софийско. То е най-голямото индустриално предприятие в страната, с всевъзможни отдели. Главните му сурови материали са: животински трупове и кости/производство на туткал, грес и кал-

The only enterprise in Bulgaria, which manufactures artificial fertilizers on a large scale is the factory "Nicola Chiloff" - Kostinbrod, near Sofia. It is the largest industrial enterprise in the country, with different departments. The main raw materials are: animal carcasses and bones (for the production of glue, grease and calcium phosphate) from indigenous origin; different ammoniac

циев фосфат/от местен произход; всевъзможни амонячни соли и други химикали внесени от чужбина. Главният двигател е парна турбина и собствена електроцентрала.

salts and other chemicals imported from abroad. The main motive power is a steam turbine and an electric central of their own.

-o-o-o-o-o-o-o

Сапун се прозвежда от много фабрики в страната. Главните производители на сапун за пране и индустриален сапун са фабриките: "Петел"-София; "Камбана"-Бургас и "Обрейков" Пловдив. Главните сурови материали, които се употребяват в тази индустрия са: животински и растителни масти и масла от местен прозход и сода каустик/натриева основа/.

Soap is produced in many factories in the country. The main producers of soap for domestic use and of industrial soap are the factories: "Petel" - Sofia; "Kambana" - Burgas and "Obreikov" - Plovdiv. The main raw materials which are used in this industry are: animal and vegetable fats and oils of indigenous origin and caustic soda.

-o-o-o-o-o-o

Козметически препарати/парфюми, одеколони, пасти и прах за зъби, тоалетни сапуни, пудри, червила и пр./, се произвеждат главно в София/фабри-

Cosmetic articles, (perfumes, lotions, tooth powder and paste, toilet soap, powder, lipstick and others), are produced mainly in Sofia (factories "Ideal", "Germandre",

ки"Идеал","Жермандре","Пивер" "Мусон"/,в Пловдив/"Папазов"/, в Русе/Бачеваров/.Главните им сурови материали са:местни животински и растителни /хидрирани/ масла,кокосово и какаово масла внесени от странство, сода каустик,глицерин и различни етерични масла и есенции.

Към тази група може да причислим и розоварните,в които се произвежда прочутото българско розово масло. България е най-голямия световен производител на розово масло и на вторичния му продукт: розова вода.

"Piver", "Muson") in Plovdiv ("Papazov"), in Russe ("Bachevarov"). The main raw materials are: indigenous animal and vegetable (hydrated) fats and oils, palm and cocoa oils imported from abroad, caustic soda, glycerine and different ether oils and extracts. In this group are included the distilleries of roses, where the famous Bulgarian attar of roses is obtained. Bulgaria is the largest producer of attar of roses, and of its by-product, rose water, in the world.

-.-.--.-.-.-.

Бои, лакове и мастила се произвеждат главно в две голями фабрики:"Иван Цочев" Надежда, София и"Искович & Леви"-Русе. Те произвеждат всички видове земни бои,по-

Paints, varnishes and inks are produced mainly in two large factories: "Ivan Tzochev" - Nadejda (Sofia) and "Iskovich & Levi" - Russe. They produce all kinds of soil paints, water

стни/водни/бои,пастели,блажни/безири/бои,емайл-лакове, примол-лакове,ацетонови лакове,бакелитови лакове и пр. И двете фабрики освен това произвеждат и хераклит/слама третирана химически и пресована в листове-2 инча дебели и служещи за строеж на незапаляеми тънки,но солидни стени и прегради/.

colors, pastels, oil (linseed-oil) paints, email-varnishes, primol-varnishes, aceton varnishes, bakelite-varnishes, etc. Besides, these factories produce "heraklit" (straw, treated chemically and pressed in sheets 2 inches thick, which are used for building fireproof, thin but solid walls).

-.-.-.-.-.-.

Лекарства се произвеждат главно на две места: в Аптекарската Кооперация-София и в фабриката"Зурков"-Бургас. Основата на чисто българските лекарства са предимно целебните билки,които растат по Балкана и които са предмет на специални наредби за брането,търговията и преработката им.Едно общоизвестно българско лекарство е Беладоната/извлечени соли от от-

Drugs are produced mainly in two places: in the Pharmacy-cooperative and in the factory "Zurkov" - Burgas. The base of the pure Bulgarian drugs is mainly the healing herbs, which grow in the mountains and which are the subject of special regulations for their picking, trading, and manufacturing. One well-known Bulgarian drug is Belladonna (extracted salts from the poisonous plant Belladonna) which successfully cures sleeping sickness.

ровното растение Беладона/, с което се лекува успешно сънната болест.

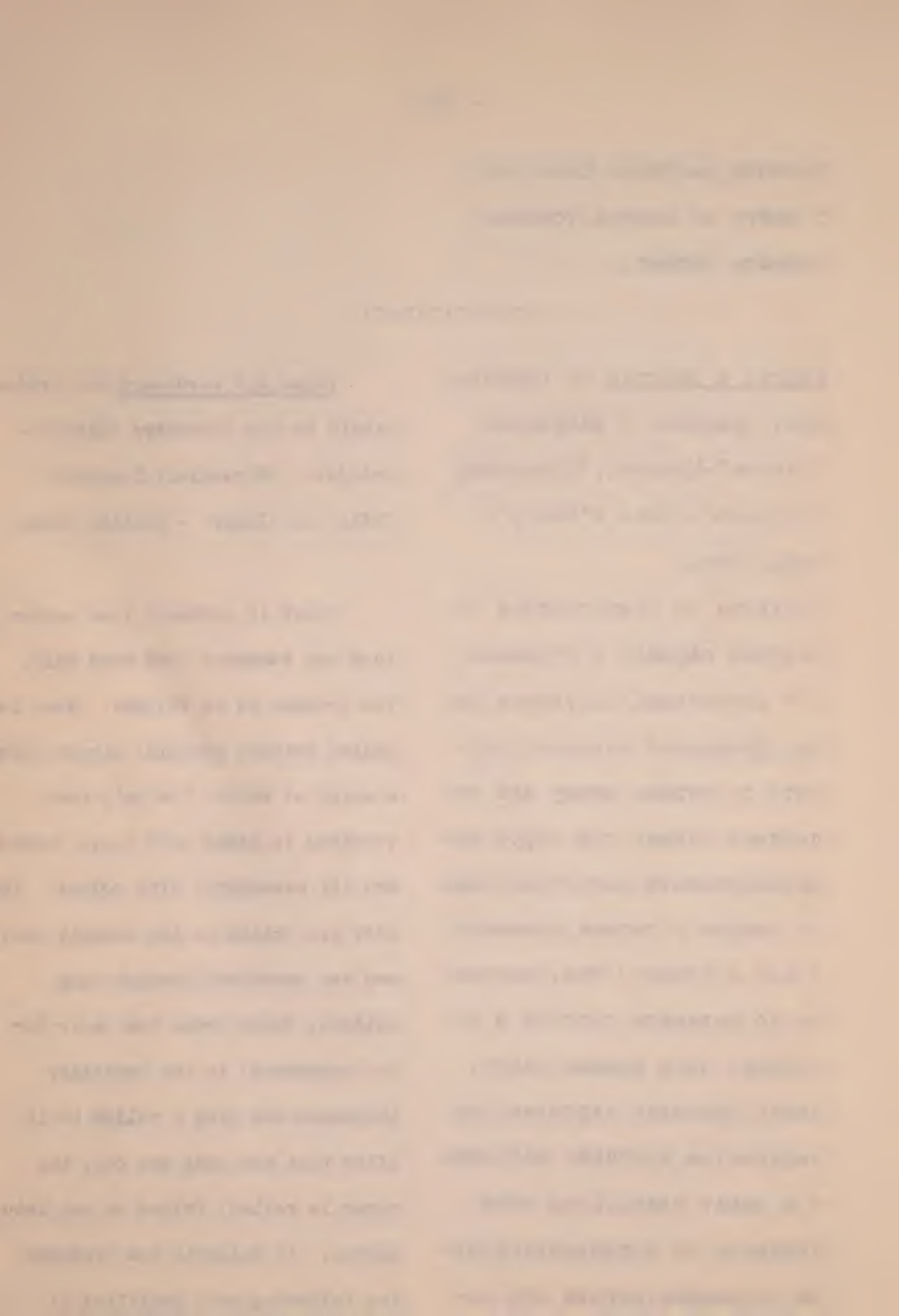
-.-.-.-.-.-.-

Хартия и картони се произвеждат предимно в фабриките "Златин"-Княжево, "Страшимир Икономов"-София и "Искър"-гара Искър.

Хартията се приготволява от памучни парцали и отпадаци, и от дървесинна/целулозна/каша. Процесът е следния: дървото се стрива между два воденични камъни под струя вода; получената целулозна каша се смесва с лепила, химикали и/ако е нуждно/ бои, сварява се до желаната гъстота и се изтегля през редица валци, които пресоват хартията/или картона/на нуждната дебелина и и дават гланц. След това краищата се изрязват, хартията се навива, нагъва или на-

Paper and cardboard are produced mainly in the factories "Zlatin"-Kniajevo, "Strashimir Iconomov" - Sofia and "Iskar" - Station Iskar.

Paper is prepared from cotton rags and remnants, and wood pulp. The process is as follows: Wood is pulped between two mill stones under a spray of water; the pulp thus received is mixed with clay, chemicals and (if necessary) with colors. Then they are boiled to the density desired and are stretched through many rollers, which press the paper (or the cardboard) to the necessary thickness and give a polish to it. After that the ends are cut, the paper is rolled, folded or cut into pieces. In Bulgaria are produced the following main qualities of

рязва.В България се произвеждат следните главни качества хартия:холфрай,мителфайн,файн,печатарска, пергаментова,ленена,целофан, амбалажна,попивателна и всички видове картони. Не се произвеждат и се внасят от чужбина цигарената и вестникарската хартии.Главни вносители/доставчици/ на тия видове хартия са Чехия и Финландия.

paper: holzfrei, mittelfine, fine, typographical pergamental, linen, cellophane, wrapping paper, blotting paper, and all kinds of cardboard. Cigarette paper and news print are not produced in the country, but are imported from abroad. The main suppliers of these kinds of papers are Czechoslovakia and Finland.

-.-.-.-.-.

-.-.-.-.-.-.-.

Фабрики за <u>барут и експлозиви</u> има в Сопот,Казанлък и Владая.Те произвеждат обикновен чер барут,ловджийски барут,каменарски барут,и бикфордов фитил.Висшите метателни и бризантни експлозиви /ТНТ,мелинит,балистит,НГл и пр./се внасят от чужбина. Фабрика <u>за кибрит</u> има само в Костенец.Произвежда тип

Factories for <u>gun-powder and explosives</u> are found in Sopot, Kazanlik and Vladaia. They manufacture the usual black gun-powder, hunting gun-powder, stone-gun powder and bigford cordon. The light gun-powder and the high explosives (TNT, melinite, balistite, NGl) are imported from abroad. There is a factory for <u>matches</u> in Kostenetz. It manufactures matches of the Swedish

шведски кибрит.

-.-.-.

Гумената индустрия е добре развита. Има няколко голями предприятия, които произвеждат автомобилни гуми/Бакиш-с. Надежда/, обувки, галоши, царвули/Пепеге-София/и разни маркучи, играчки, пособия и медицински уреди/Пазарджик/.

type.

-.-.-.-.-.

The rubber industry is well developed. There are several large enterprises, which produce tires ("Bakish"-Nadejda), shoes, snow-boots and moccasins ("Pepege" - Sofia) and different tubes, toys and medical equipment (Pazardjik).

г/ КЕРАМИЧНА ИНДУСТРИЯ.

В керамичната индустрия са включени предприятията, които произвеждат:
вар, гипс и цимент
тухли и керамиди
теракотни и каменинови тръби и плочки
стъклени и кристални изделия

Двете най-големи предприятия за производство на цимент в България са фабриките "Гранитоид" в с. Батановци и "Лъв" в гр. Плевен. Вар и гипс се произвеждат навсякъде в страната.

-.-.-.-.-.-.-.

Тухли и керемиди се произвеждат във всяки град, на индустриални начала и във всяко село-ръчно. Тухлите и керемидите се правят от земна кал, добре омесена, пресована в

c. CERAMICS INDUSTRY.

The ceramics industry includes enterprises which produce:
lime, plaster and concrete
bricks and tiles
terracotta and concrete pipes and plates.
Fayence china and plates
glass and crystal goods

The two large enterprises in Bulgaria producing concrete are the factories "Granitoid" in v. Batanovtsi and "Lion" - in Pleven. Lime and plaster are produced everywhere in the country.

-.-.-.-.-.-.-.-.

Industrially bricks and tiles are produced in every city and by hand in each village. The bricks and the tiles are made of soil mud, well mixed, pressed in forms, dried (usually in the sun) and baked in

калъпи,сушена/обикновено на слънце/ и печена в специални пещи /коптори/.
Освен това се правят и кирпичи /подобно на Калифорнийските Адобе/от кал смесена с плява и сушени на слънце, без да са печени. Обикновено те се употребяват само за селски домакински постройки, като:обори,кошари,хамбари и пр.

special brick-kilns. Besides this, unbaked bricks (similar to the California Adobe) are made from mud, mixed with chaff and dried in the sun. They are not baked. Usually, they are used only for village domestic constructions such as: stables, sheep-fold, granary and others.

-.-.-.-.

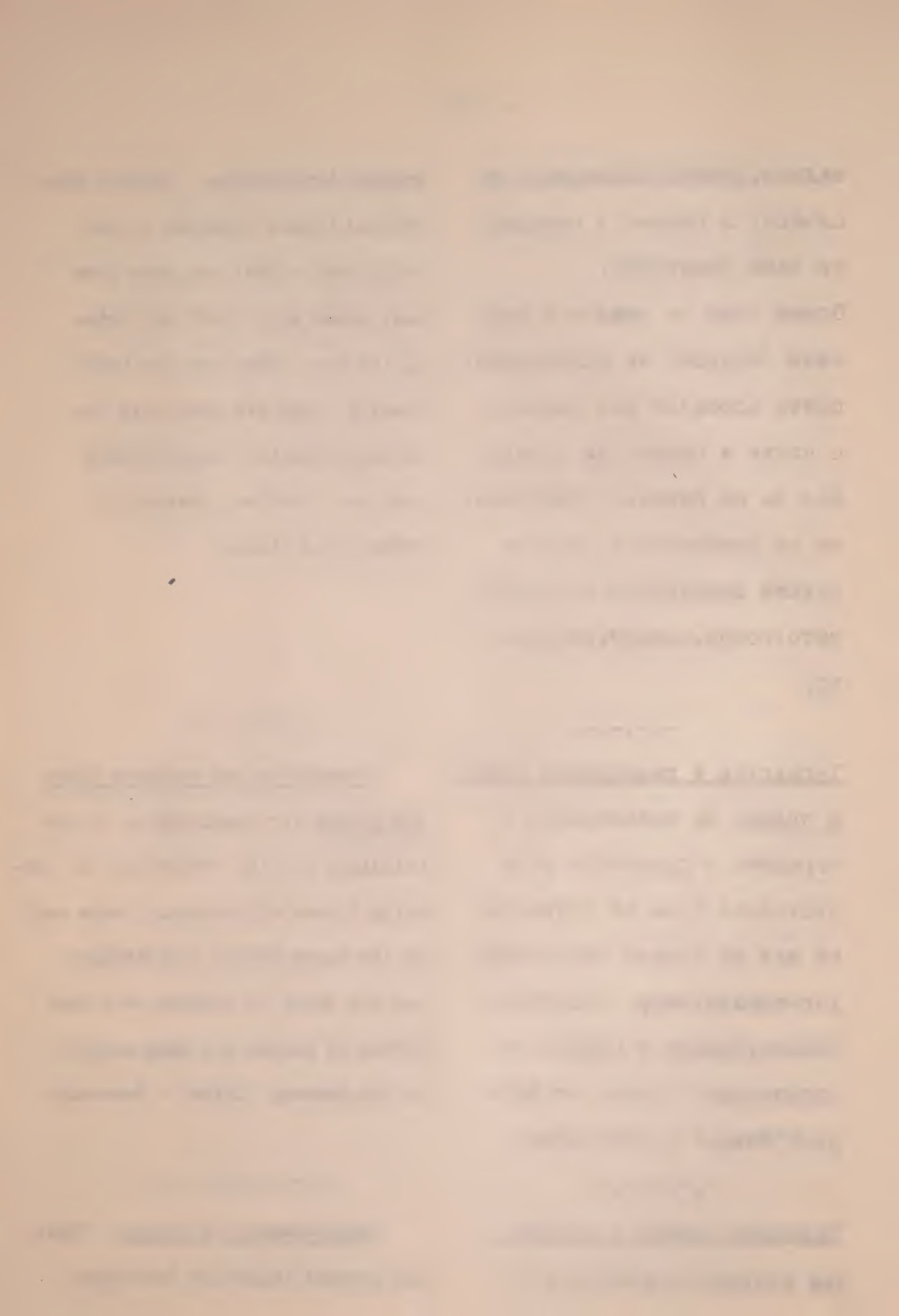
<u>Теракотни и каменинови тръби и плочки</u> за канализация в сградите и градовете и за постеляне пода на кухни,бани или на голями обществени учреждения/напр. Съдебната Палата,Пощата в София/ се произвеждат главно от фабрика"Изида" в Новоселци.

<u>Terracotta and concrete pipes and plates</u> for canalization of the buildings and the cities and for covering floors of kitchens, baths and in the large public institutions (as the court of Justice, the Post Office in Sofia) are made mainly in the factory "Isida" - Novoselzi.

-.-.-.-.-.

<u>Фаянсови съдове и плочки.</u>
Има няколко значителни фа-

<u>Earthenware and plates.</u> There are several important factories:

брики:"Дунав" — Видин,"Китка" в с.Искрец,"Изида" в с. Новоселци,"Ив.Николов" в София.Те произвеждат сервизи за ядене/чинии и подноси/,сервизи за чай и за кафе,санитарни инсталации/мивки,вани,клозети и пр./,облицовачни плочки за бани и кухни,контакти,ключове и пр. за електрически инсталации.

"Dunav" - Vidin, "Kitka" - Iskrez, "Izida" - Novoselzi, "Iv. Nicolov" Sofia. They manufacture china (dishes and trays) and different sets for tea and coffee, sanitary installations (wash-stands, bath-tubs, necessities, etc.), plates for the walls in bathrooms, and kitchens, contacts, keys and others for electrical installations.

-.-.-.-.

-.-.-.-.-.-.

<u>Стъклени и кристални изделия</u>.В България има три големи фабрики за стъклени изделия:"Перник" в гр.Перник, "Гебедже" край Варна и "Панчев" в с.Орландовци.Те произвеждат стъкла за прозорци, бутилки и дамаджани и всякакв вид куха и пресована стъклария.Единствената фабрика за финни кристални изделия в България е фабрика

<u>Glass and crystal goods</u>. In Bulgaria there are three large factories for glass articles: "Pernik" - Pernic, "Gebedje" - Varna and "Panchev" - Orlandovzi. They manufacture glass for windows, bottles, jugs and all kinds of hollow and pressed glasses. The only factory for fine crystals in Bulgaria is the factory "Safad" in Orlandovtsi.

The main raw materials for this industry are: kaolin, quartz-sand,

"Сафад" в с.Орландовци.Главни сурови материали за тази индустрия са:каолин,кварцов пясък,сода карбонат,метални соли за оцветяване и оловен окис специално за кристала. Съоръженията в стъкларските фабрики са:шамотни пещи с вани или поти за топене стъклото;ръчни или автоматични тръби за вземане стопеното стъкло;преси или калъпи за издухване стъклото;гребени за влачене стъклата за прозорци; шмиргели за рязане и шлифоване;лампи за обгаряне ръбовете;пещи за препичане и охладяване на готовите стъклени предмети.Пещите се отопляват с антрацитен прах или с газойл.Автоматичните машини действуват със сгъстен въздух.

-.-.-.-.

Към керамичната индустрия

soda-carbonate, metallic salts for coloring and lead-oxide, especially for crystal. The equipment in the glass factories consists of: fire-proof ovens with tubs or pots for melting the glass; hand or automatic pipes for taking the melted glass; presses or forms for blowing out the glass; combs for dragging the glass for windows; grindstones for cutting and polishing; lamps for burning the edges; ovens for rebaking and cooling the ready made glasses. The ovens are heated with anthracite powder or fuel oil. The automatic machines are powered by compressed air.

-.-.-.-.-.-.-

The ceramics industry includes

се включва и производството на бакелит и на всевъзможни бакелитни произведения:електрически материали,домашни потреби и пр.Тази индустрия е много слаба в България и в същност се състои от няколко дребни ателиета.Суровият материал е бакелитов прах, който се внася от странство. Машините са обикновени преси с нагряване.

-.-.-.-.-.-.

the production of bakelite and all kinds of bakelite products: electric materials, utilities and others. This industry is very weak in Bulgaria. In fact, there are only a few small businesses. The raw material is bakelite powder which is imported. The machines are usually heated presses.

-.-.-.-.-.-.-.-.

д/ТЕКСТИЛНА ИНДУСТРИЯ.

В понятието текстилна индустрия се включват предприятията, произвеждащи:
вълнени тъкани
памучни тъкани
копринени тъкани
въжа и канап
конци и гайтани
килимарство
зебла и ютени чували
прежди и плетива
чорапи

-.-.-.-.-.

Вълнената текстилна индустрия е една от най-старите индустрии в България. Главните ѝ центрове са градовете Габрово и Сливен. Тези фабрики имат капацитет много по-голям от нуждите на българското население и понастоящем работят за сметка на Русия, на "ишлеме", /работа заплатена с част от производството/.

e/ TEXTILE INDUSTRY.

The textile industry includes the businesses which produce:
wool fabric, cotton fabric, silk fabric, rope and strings, threads and laces, rugs and carpets, canvas and jute bags, yarns and knitted articles, and stockings.

-.-.-.-.-.-.-.

The wool textile industry is one of the oldest industries in Bulgaria. Its main centers are: Gabrovo and Sliven. These factories have much higher capacity than is needed by the Bulgarian population and at the present they are working for Russia as "natural compensation", (work paid with a part of the production). Their raw materials are local wool and woolen and artificial

Суровите им материали са местна вълна и внесена от странство вълна и изкуствени прежди. Машините им са: перачки, чепкала, дараци, предачки, тъкачни машини, бояджийски вани /корита/, бръсначки, апретуроперачки, гладачки.
Двигателите обикновено са парни машини, стабилни дизелмотори или електричество. Производството е вълнени платове/камгарн и щрайнгарн/, шаеци, балтонлук, одеала.

-.-.-.-.-.-.

Памучната текстилна индустрия е настанена главно в Варна/където е най-голямата фабрика/ и в София. Употребява като сурови материали памук и лен от местно производ-ство и внесен от чужбина.
Произвежда хасета, американи, поплини, памучни тюлове, памучен сатен, хастари и вата. Ма-

yarns imported from abroad.
Their machines are: washing, picking, carding, spinning and weaving machines, dyeing-basins, cutting machines, washers, and pressing machines.

The motive power is usually steam, stationary diesel or electric motors. Woolen clothes (tweed and worsted), cheviot, heavy woolen clothes and blankets constitute the production.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.

<u>The cotton textile industry</u> is located mainly in Varna (where the largest factory is) and in Sofia. It uses as raw materials cotton and linen locally produced or imported from abroad. It manufactures cotton cloth, poplin, cotton tulle (gauze), cotton sateen, lining, etc. The machines are similar to those in the wool industry.

шините са подобни на тези на вълнената индустрия.

-.-.-.-.-.-.

<u>Копринената текстилна индустрия</u> е сравнително нова за България. Главният и център е Карлово, София и Враца, които са и бубарски центрове. Произвежда всички видове изкуствени и естествени копринени тъкани: сатени, крепове, жоржети, рипс, панделки, и пр. Машините са: казани за варене пашкули, размотвачки на пашкулите, предачки, тъкачни машини, бояджийски инсталации.

Към памучната и копринената индустрии трябва да отнесеме и специалните предприятия за щампосване/произвеждане на импримета/памучните и копринени платове за дамски рокли, кърпи и пр.

-.-.-.-.-.-.

-.-.-.-.-.-.-.

<u>The silk textile industry</u> is comparatively new in Bulgaria. Its main centers are in Karlovo, Sofia and Vratza. These are also sericultural centers. It produces all kinds of artificial and natural silk fabrics, sateens, crepes, georgettes, ripps, ribbons and others. The installations consist of cauldrons for boiling cocoons, machines for unwinding cocoons, spinning machines, weaving machines and dyeing installations.

The cotton and silk industries also include the special installations for stamping (producing of prints) cotton and silk cloth for dresses, kerchiefs, etc.

-.-.-.-.-.-.-.

В България има само една фабрика за въжа и канапи, край с.Бояна.Освен това във всяко населено място има дребно занаятчийско производство на такива конопени материали.

Конци и гайтани /ДМС/ се произвеждат главно в фабрика Трапезица,Търново.Суровите материали са памучни и копринени прежди,които се насукват.Доставят се предимно от местното производство,но и от части от чужбина.

Килими се произвеждат главно в Чипровци,Котел и Панагюрище.Персийски килими се изработват в София и Панагюрище.

Зебла и ютени чували се произвеждат в София, Пловдив, Стара-Загора и Бургас. Суровите материали са: коноп, юта, и други някои растителни влакна.Принципът на преработката е подобен на този в другите

In Bulgaria there is only one large factory for rope and string. It is near the village Boyana. Besides this, in each populated place, there are small handicraftsmen producing such hempen materials.

Thread and laces (DMC) are manufactured mainly in the factory "Trapezitza" - Turnovo. The raw materials are cotton and silk yarns which are twisted. They are mainly locally produced but some are imported.

Carpet is manufactured mainly in Chiprovtzi, Kotel and Panagiuriste. Persian-type carpets are made in Sofia and Panagiuriste.

Canvas and jute sacks are manufactured in Sofia, Plovdiv, Stara-Zagora and Burgas. The raw materials are: hemp, jute and some other vegetable fibres. The manufacturing process is similar to those in other textile branches.

текстилни браншове.

-.-.-.-.-.

Предачниците и плетачниците са предимно малки индустриални заведения и са пръснати из цялата страна. В предачниците вълната или памукът се разчепкват на дарак, изтеглят се от предачките на нишки, които се навиват около вретената. След това минават към самите предачки, които присукват нишките и ги обръщат в прежда. Предачниците доставят тъй полуобработения материал/преждата/ на тъкачните фабрики, на фабриките за конци, на плетачниците или пък на пазаря за домашно плетене. Предачниците произвеждат масово всякакви видове пуловери, дамски рокли и костюми, както и всякакъв вид трико.

Чорапните фабрики произвеждат вълнени, памучни и копринени

Spinning and knitting mills are largely small industrial enterprises and are found all over the country. In the spinning mills the wool and cotton are picked on carding machines, pulled out into threads and wound on spindles. After that, the spinning machines twist the thread, turning it into yarn. Thus prepared, the yarn is distributed to weaving factories, to factories of thread, to knitting enterprises or on the market for home knitting. The knitting mills prepare all kinds of pullovers, sweaters, spencers, dresses and suits as well as all kinds of tricot.

Factories for stockings prepare woolen, cotton and silk; ladies',

дамски, мъжки и детски чорапи и др. подобни. Те са главно в София /Ка-бо/ и в Пловдив / Фазан/

-.-.-.-.-.-.

men's and children's stockings, sport socks and others. They are located mainly in Sofia (Ka-bo) and in Plovdiv (Pheasant).

-.-.-.-.-.-.-.-.

e/ДЪРВОПРЕРАБОТВАТЕЛНА ИНДУСТРИЯ.

Под това име се разбират всички ония предприятия, които се занимават с обработката на дървесната стояща маса и превръщането и в разни предмети или материали. Различаваме следните подделения:

Сечища

Гатери и чаркове

Дюлгерски работилници

Дърводелство/дограмаджийство/

Шперплатни и фурнирни фабрики

Мебели и играчки

Коларство

Бъчварство

-.-.-.-.-.

Сечищата са самите гори, в които се отсичат определени части или дървета. Когато се секат всички дървета в един горски участък, наричаме го "Голосеч". Когато се секат подбрани и маркирани от горските власти/лесничеите/ дър-

f/ WOOD INDUSTRY.

This industry includes all enterprises which deal with trees, their processing and conversion into different materials and objects. It has the following subdivisions:

Lumber camps,

Saw mills.

Timber work and carpentry,

Joinery - doors, windows, etc.

Plywood and veneer,

Furniture and toys,

Carriage,

Cooperage.

-.-.-.-.-.-.-.-.

The lumber camps are in the forests themselves from which certain areas or trees are cut. When all the trees are cut in a wooded district, we call it "cleared forest". When only selected trees or those marked by the foresters are cut, we call it "planned

вета, наричаме го "планово изсичане". В България сеченето се извършва обикновено с брадви, на ръка.

-.-.-.-.-.

Гатерите и чарковете/бичкиджийници/превръщат трупите, получени от сечищата на "талпи", т.е.едри и грубо фасонирани дъски. При гатерите обикновено има, освен двигателя/парна машина,водна турбина,електричество, газожен или дизел-мотор/ и самия гатер,още и циркуляр за фасониране талпите.Също тъй има и"варилна",в която талпите се сваряват на пара,има също и"сушилни,където сварените талпи се изсушават.Талпите, варени или не, се нареждат на"скара"/кръстосани с широки интервали/на сухо и проветрявано място ,.за окончателно изсъхване.

cutting". In Bulgaria the cutting is usually done with axes by hand.

-.-.-.-.-.

Saw mills convert logs which are cut into boards. These sawmills usually have motors (steam, water-turbine, electric or diesel) besides saws. There are circular saws for shaping boards.. Also there are "boilers" in which the boards are boiled by steam; there are also "drying rooms", where the boiled boards are dried. The boards, boiled or not, are arranged on a griddle in a dry and airy place for final drying.

Строителните работилници и дюлгерството са или малки занятчийски предприятия,или част от големи дървопреработвателни заведения. Те превръщат тънките трупи/които не са подходящи за резане на талпи/ на"греди","мертеци" и"трупчета",които се използуват за постройката на сгради,навеси,мостове и пр. Тази преработка може да се извърши било на машина/гатер-банциг/,било на ръка/деляне/

The woodworking shops and carpentry shops are small enterprises or part of large enterprises. They convert thin logs (which are not suitable for cutting into boards) into beams, girders and joists used for building: houses, sheds, bridges, etc. This work can be done either by machine (bandsaw), or by hand.

-.-.-.-.-.-.

Дърводелските дограмаджийски предприятия се занимават главно с преработката на талпите.Те ги превръщат в"дограма", т.е.врати,прозорци, парапети,стълби и пр. подобни едри материали употребявани в строителството.

The wood joinering enterprises are concerned mainly with the special fashioning of boards. They turn them into "dograma", i.e., doors, windows, stairs and other similar products used in building.

-.-.-.-.-.-.

Шперплатни и фурнирни фаб-

Plywood and veneer factories.

рики.

Те нарязват специално подбрани трупи,посредством особени "ножове", на тънки листове. Когато тези листове се слепят по между си/обикновено с животинска кръв,получена от кланиците/,на различни кръстосани пластове - получаваме"шперплат".Когато пък се отделят листове от красиви и ценни дървета,само за облепване на някои плоскости,получаваме "фурнир".

These factories cut specially selected logs into thin sheets using special knives. When these sheets are glued together (usually with animal blood obtained from the slaughter houses) in different crossed layers - we obtain "plywood." We obtain veneer when sheets from beautiful and valuable woods are glued on as facing.

Мебелите и играчките се произвеждат от преработката на талпите,шперплата и фурнира. Те са произведения, както на едри фабрики,тъй и на дребни занаятчии.

Furniture and toys are produced by refashioning boards, plywood and veneer. They are produced by large factories as well as by small handicraftsmen.

-.-.-.-.-.

-.-.-.-.-.-.-.

Коларството е важен отдел от дървопреработвателната индустрия.В България конските кола /каруци,гальоти,кабриолети, файтони/,волските кола,каро-

The cartwright's production is an important part of the lumber industry. In Bulgaria horse carts (carts, dumpcarts, buggys and carriages), ox carts, and bodies

церите на камионите,товарните вагони и пр. се изработват от дърво.За целта се употребяват някои тънки,но здрави греди,мертеци и талпи,които се преработват.

Бъчварството е силно развито в България,тъй като страната произвежда значителни количества вино,плодове и зеленчуци за пулп и пр.Виното и бирата се наливат в"бъчви" и "бурета". Зелето се налага в"каци",сиренето пък се налага,както и туршиите в"качета". Пулповете се наливат в шперплатни"буренца" или "бъчонки". Пресните плодове и зеленчуци пък се поставят в"щайги".

Главните центрове на дървопреработвателната индустрия в България са: Троян,Тетевен, Рила,Горна-Джумая,София,Плевен.

of trucks, freight cars and others are produced from wood. For this purpose thin but strong girders, joists and boards are used after they are refashioned.

Cooperage is well developed in Bulgaria since the country produces important quantities of fruits and vegetables for pulp and wines. Wine and beer are poured into "vats" and "barrels". Cabbage is put into "barrels and cheese as well as preserved pickles into "kegs". Pulp is poured into small plywood "casks". Fresh fruit and vegetables are put in "boxes".

The main centers of the lumber industry in Bulgaria are: Troian, Teteven, Rila, Gorna-Djumaia, Sofia, and Pleven.

ж/Електропроизводителна индустрия.

Както името и показва, тази индусрия произвежда електричество. Електричеството се добива от два вида "генератори": динама, които дават прав ток, и алтернатори, които дават променлив ток. Електрическия ток в България е 150 и 220 волта, с 50 периода в секунда.

Генераторите се привеждат в движение чрез водни турбини /при баражите/ зъ водно /хидро/ -електрическите централи, или чрез парни турбини или машини в термо-електрическите централи.

Главните водно-електрически централи в България са: Алино /Бели Искър/, Панчарево, Бояна, Въча/Асеновград/, Дьовлен.

Главните термо-електрически централи в България са: Перник, Курило, Сливен, Твърдица, Пловдив.

g/ ELECTRICAL INDUSTRY.

As the name indicates, this industry produces electricity. Electricity is obtained from two types of "generators": dynamos, which give direct current, and alternators, which give alternating current. The electric current in Bulgaria is 150 and 220 volts, with 50 cycles per second.

Generators are put in motion by water turbines /on dams / in water / hydro/ - electrical centrals, or by steam turbines or machines in thermo-electrical centrals.

The main hydro-electrical centers in Bulgaria are: Alino / Beli-Iskar/, Pancharevo, Boiana, Vucha/Asenovgrad, Diovlen.

The main thermo-electrical centers in Bulgaria are: Pernik, Kurilo, Sliven, Tyurdiza and Plovdiv.

з/Минна индустрия.

Общо взето подземните природни богатства в България са обширни. Затова минната индустрия обема:

1/ Каменните въглища

2/ Кариери за камък, мрамор и пр.

3/ Сол

4/ Глина и фаянс

5/ Минерални извори

6/ Рударство

-.-.-.-.-.

Каменни въглища има на много места в България. Главните басеини са:

Лигнити/кафяви въглища/се получават от мини: от мини Перник, най-голямата мина в България, от Бобов-дол и мина Марица/гара Раковски/. Има също такива въглища и в Бургаско и Сливенско.

Черни въглища се получават в Трявна, Габрово и Сливен,

h/ MINING INDUSTRY.

In general, underground natural resources in Bulgaria are rich and varied. They include:

1/ Coal

2/ Stone and marble quarries

3/ Salt

4/ Clay

5/ Mineral springs

6/ Mines

-.-.-.-.-.

There is coal in many places in Bulgaria. The main basins are: Pernik - the largest in Bulgaria, Bobov-dol and the mine Maritza (Gara Rakovsky) produce Lignite (brown coal). This variety of coal also is found in the vicinity of Burgas and Sliven.

Triavna, Gabrovo and Sliven and also Kula produce black coal.

The Iskar gap - Rebrovo-Svoge, spreading along the whole western

а също тъй и в Кула.

Антрацит и графит се вади в Искърския пролом-Реброво-Своге, простирайки се по цялия западен балкан.

-.-.-.-.-.

От кариерите се вадят камъни за строеж, облицовка, за паваж, за воденични камъни и пр. Мрамор за скулптура и украса се вади от кариерите в Пирин, Берковско, Родопите и Рила. Освен това се получават варовици, които се пекат на вар, цимент, тебешир. Също тъй от Варненско се получава каолин за стъларската индустрия.

-.-.-.-.-.-.

Каменна сол се получава в гр. Провадия. Солта се промива и разтваря във вода, за да се прочисти, а след това водата се изпарява в "соловарната".

Морска сол се получава чрез

Balkans, produce anthracite and graphite.

-.-.-.-.-.-.

They obtain stones from quarries for buildings, masonery, pavement, mill-stones, etc. Marble for sculpture and decoration is obtained from the quarries in Pirin, Berkovsco, Rhodopi and Rila. Besides this, they obtain lime-stone, which is baked into lime, concrete and chalk. Near Varna kaolin is obtained and used for the glass industry.

-.-.-.-.-.-.

Rock-salt is obtained only in Provadia. The salt is washed and dissolved in water to clean it after which the water is evaporated in a "salt boiler".

Sea salt is obtained in Pomorie

изпарение на слънце в Поморие и Бургас.

-.-.-.-.-.-.

Глина и фаянсова пръст за направа на домашни съдове се намира на много места.Грънчарска глина се копае в Трън, Габрово и Троян за направата на стомни,гювечи,кюпове и др. съдове.Фаянсова пръст се копае главно в Новоселци и от нея се правят сервизи за ядене,плочки за облицовка,фаянсови печки и тръби.

Минерални извори има в грамадно изобилие в България: над 900 каптирани и в експлотация.Те биват горещи,топли и хладни; има радиоактивни, алкални,кисели и пр.Повечето са известни още от римско време.Обзаведени са с модерни постройки- лековити бани;водите се продават за пиене под контрола на Червения

and Burgas through the evaporation of sea water by the sun.

-.-.-.-.-.-.

Clay for dishes and home utilities is found in many places. Potter's clay is found in Trun, Gabrovo and Troian. Water-jugs, pots and others are made from potter's clay. Faience clay is found mainly in Novoselzi. China sets, plates, delft ware, stoves and pipes are made from it.

In Bulgaria there are many mineral springs; over 900 are capped and exploited. They are hot, warm and cool; there are radioactive, alkaline, acid and other springs. Most of them were known in the Roman times. They are equipped with modern buildings - healing baths; the water is sold for drinking under the control of the Red Cross. The best known mineral

Кръст. Най-известни са:Банкя, Горна-Баня,София,Овча Купел, Княжево,Хисаря,Айтос,Наречен, Момина баня,Костенец,Сапарево, Панчарево,Кюстендил и Вършец.

-.-.-.-.-.-.

Рударството е широко разпространено. Получените руди се изнасят главно за чужбина. В България се топи само сребърно-оловната руда в единствената за това фабрика в с. Курило.

Железната руда е била вадена още през римско време в Самоков, Етрополе и Долна-Баня. И сега там продължава експлотацията.В Бургаско има по Черноморието богати залежи от железна руда/хематит магнетит/примесена с титан. Медна руда се намира и вади във Врачанския балкан,Средна гора и близо до Бургас.Топилна има в с. Елийсейна.

baths are: Bankia, Gorna-Bania, Sofia, Ovcha-Kupel, Kniajevo, Chisara, Aitos, Narechen, Momina-Bania, Kostenez, Separevo, Pancherevo, Kustendil and Vurshetz.

-.-.-.-.-.-.-.

Mining is widespread. The ores obtained are exported. In Bulgaria only silver-lead ore is melted in a factory in Kurilo.

Iron ore was found in Roman times in Samokov, Etropole and Dolna-Bania. Its exploitation there still continues. In Burgas along the Black sea there are rich basins of iron ore / chematite and magnetite / mixed with titanium.

Copper is obtained in Vratza's Balkan, Sredna-gora and near Burgas. There is a smelter in Elisseina.

Chrome ore is obtained in large quantities in the mine "Pirin", near Kurdjali.

Manganese is obtained in many places in Bulgaria mainly around

Хромова руда се вади в голями количества от мина"Пирин", край Кърджали.

Манган има на много места в България,главно край с.Църква,Сливен и Твърдица.

Ураниева руда се получава край с. Бухово и се изнася само за СССР.

Злато се получава от две големи мини:"Злата" край гр. Трън и в Панагюрище. Освен това има злато в Чирпан,Рила и в някои реки.

-.-.-.-.-.-.

the village Tzurkva, Sliven and Tvurditza.

Uranium is obtained near the village Buchovo and is exported only to the USSR.

Gold is mainly obtained from two large mines: Zlata, near Trun and in Panagurishte. Besides this, there is gold in Chirpan, Rila and in some rivers.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.

и/Тютюнопреработване

Тютюневата /тютюнопреработвателната/индустрия е едно от главните пера на националния доход на България. Средната годишна реколта на фин ориенталски тютюн е от около 70,000 метрически тона. Тютюнът и тютюневите изделия играят голяма роля в българската външна търговия.

Главните центрове на тютюневата индустрия са: Кърджали, Харманли, Пловдив, София, Дупница, Видин, Русе. Фабриките произвеждат цигари, тютюн за лула, пури, емфие и тютюн за дъвчене. Машините за сортиране, промиване, изсушаване, нарязване, обезпрашаване и пълнене са внесени от странство.

-.-.-.-.-.-.

i/ THE TOBACCO INDUSTRY.

The tobacco industry is one of the main sources of the national income of Bulgaria. The average annual crop of fine oriental tobacco is about 70,000 metric tons. Tobacco and tobacco products play an important role in the Bulgarian foreign trade.

The main centers of the tobacco industry are: Kurdjali, Charmanli, Plovdiv, Sofia, Dupnitza, Vidin, Russe. The factories produce cigarettes, tobacco for pipes, cigars, snuff and tobacco for chewing.

The machines for sorting, washing, drying, cutting, for cleaning the dust from tobacco and for filling cigarettes are imported from abroad.

-.-.-.-.-.-.-.

к/ Кожарство и кожухарство.

Кожарската индустрия преработва суровите кожи в обработени лицеви кожи и гьон/за обувки, връхни дрехи, колани и пр./ Главните центрове са София и Русе. Част от суровите материали/предимно солени говежди кожи/ се внасят от чужбина. Производството на лицеви кожи е много голямо и част от него се изнася.

Кожухарската индустрия преработва сурови кожи на питомни/котешки, агнешки, овчи, кози и пр./или диви/зайци, лисици, вълци, белки, златки и пр./животни за направата на: кожуси, манта, яки, наметки, калпаци и пр. Кожухарството е силно развито навсякъде в страната. Занаятчиите са: табаци-които щават кожите, и кожухари, които ги преработват и шият.

-.-.-.-.-.-

j/ TANNERIES AND FURRIERS.

The tanning industry converts raw skins into top grain leather and sole leather (for shoes, overcoats, belts, etc.). The main centers are: Sofia and Russe. A part of these raw materials (mainly salted cattle skins) are imported from abroad. The production of leather is very large and part of it is exported.

The fur industry converts raw skins of tame animals (cat, lamb, sheep, goat, and others), or of wild animals (rabbit, fox, wolf, stone marten, and others), into fur coats, furs, collars, capes, caps, etc. The fur business is well developed in the country. The artisans are: tanners who tan the skins and furriers who convert and sew them.

-.-.-.-

л/ Строителство .

Строителството в България се намира под контрола и ръководството на Министерството на Обществените сгради,Пътищата и Благоустройството.

Различаваме следните видове строежи:

Пътища и Ж.П. линии

Кейове и пристанища

Баражи и електроцентрали

Градоустройство

Пътищата и ж.п. линии се строят обикновено от предприемачи, изпълняващи известни обекти, съгласно съставени от Министерството на ОСПБ трасета и поемни условия. В тия служби учавствуват като ръководни и контролни органи: строителни инженери,земемери и строителни средни техници. Трасетата се одобряват от комисия , в която участвуват представители на М-вото на ОСПБ,на Тър-

k/ BUILDING (CONSTRUCTION).

Building in Bulgaria is under the control and direction of the Ministry of Public Works and Highways.

There are the following kinds of construction:

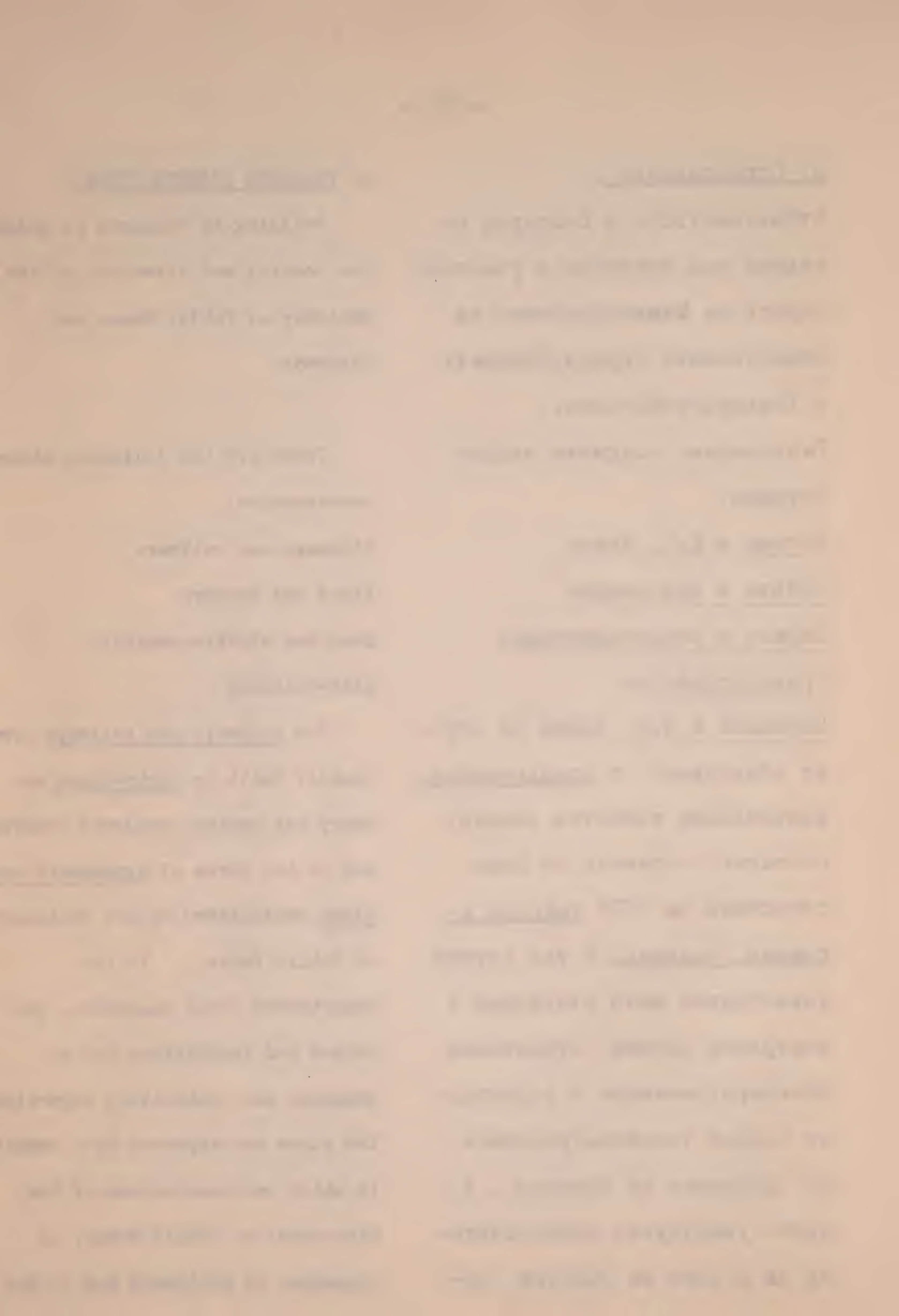
Highways and railways

Piers and harbors

Dams and electro-centrals

City-building

The highways and railways are usually built by contractors who carry out certain projects according to the terms of agreements and plans established by the Ministry of Public Works. In its Departments civil engineers, geometers and technicians act as managing and controlling supervisors. The plans are approved by a committee in which representatives of the Ministries of Public Works, of Commerce, of Railroads and of War

говията, на Железниците и на Войната.

Кейовете и пристанищата се строят също от предприемачи, но понякога и по стопански начин от държавата/чрез трудоваците/.

В строежа се ангажират: култур-инженери и средни техници. Строежите се одобряват от комисия в сътав: представители на М-вото на ОСПБ, на Войната, на Търговията и на Железниците и Пристанищата.

Баражите и електроцентралите се строят обикновено по стопански начин. В тия голями строежи се ангажират: култур-инженери, строителни инженери, електроинженери и средни техници.

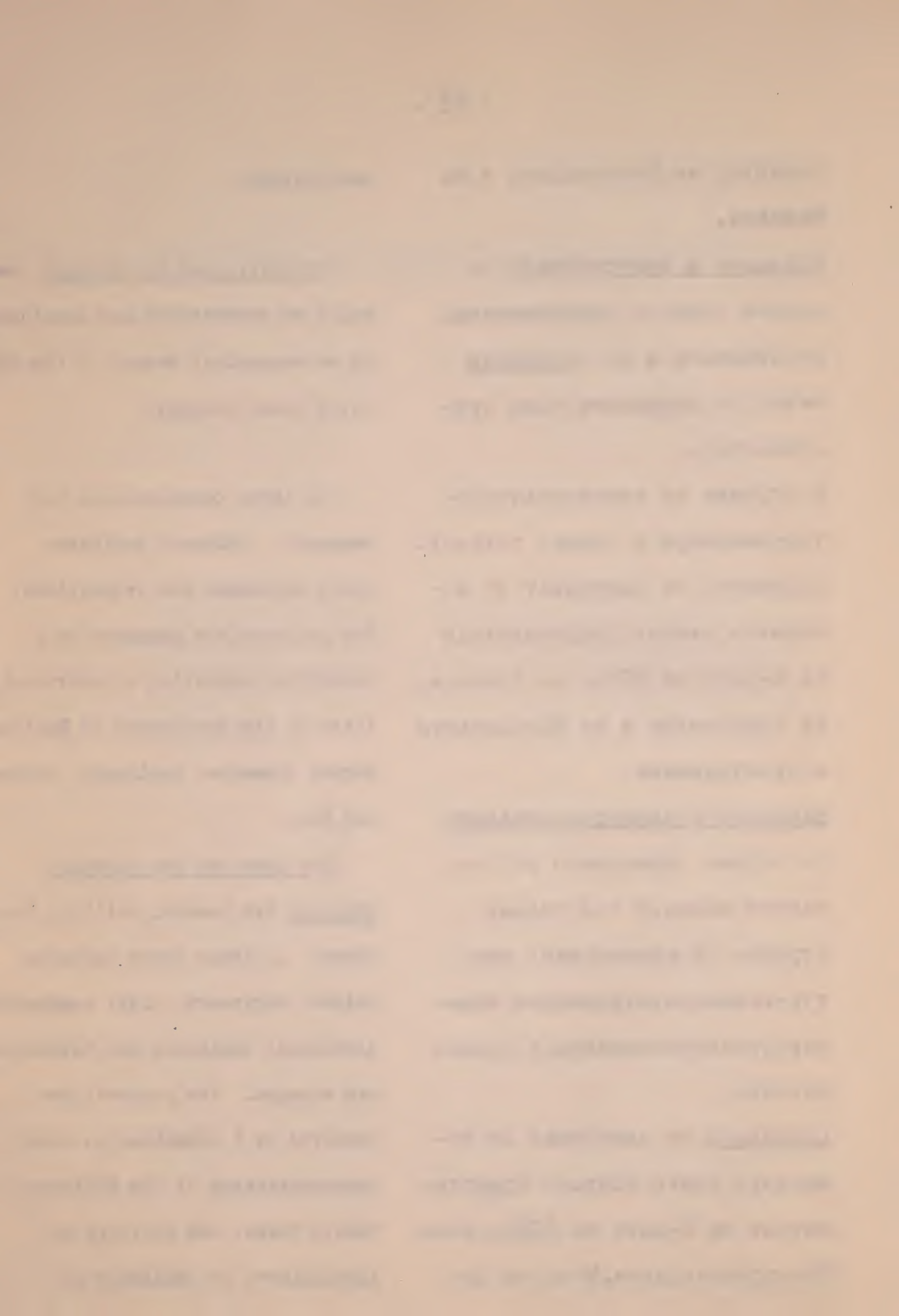
Проектите се одобряват от комисия, в която влизат: представители на М-вото на ОСПБ, М-во Електрификацията, М-во на Зе-

participate.

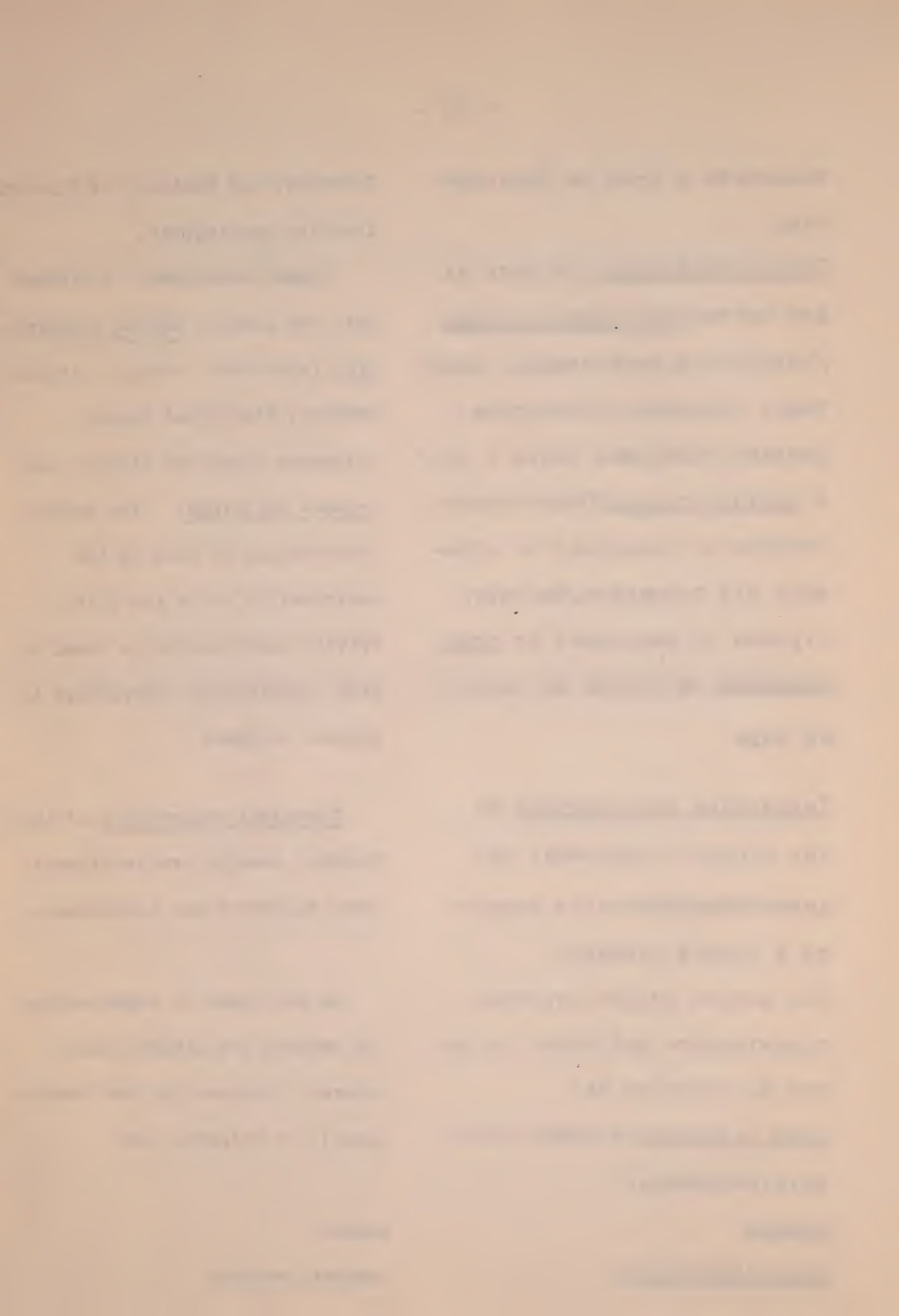
The piers and the harbors are built by contractors and sometimes in an economical manner by the State (with labor troops).

In these constructions are engaged: "culture" engineers, civil engineers and technicians. The projects are approved by a committee consisting of representatives of the Ministries of Public Works, Commerce, Railroads, Harbors and War.

The dams and the electro-centrals are usually built by the State. In these large projects culture engineers, civil engineers, electrical engineers and technicians are engaged. The projects are approved by a committee in which representatives of the Ministry of Public Works, the Ministry of Agriculture, the Ministry of

меделието и М-во на Индустрията.	Industry, and Ministry of Electrification participate.
<u>Градоустройството</u> се дели на две части: <u>обществени строежи</u> /водопровод, канализация, квартално отопление, електроснабдяване, телефонни линии и пр./ и <u>частни строежи</u>. Обществените строежи се извършват от общината или държавата. Частните строежи се извършват от <u>предприемачи</u> за сметка на частни лица.	Urban development is divided into two parts: <u>public construction</u> (aqueducts, canals, district heating, electrical supply, telephone lines and others) and <u>private buildings</u>. The public construction is done by the municipality or by the State. Private construction is based on bids submitted by contractors to private citizens.
<u>Технически ръководители</u> на тия строежи обикновено са: архитекти, строителни инженери и средни техници.	<u>Technical supervisors</u> of this building usually are architects, civil engineers and technicians.
Във всички видове строежи, строителните работници се делят по професии на: <u>общи работници</u>/копаещи основите, например./	In all types of construction the workers are divided into: laborers (diggers for the foundations), or helpers, and
<u>зидари</u>	masons
<u>железобетонисти</u>	concrete workers

мозайкаджии	tile workers
водопроводчици	plumbers
електротехници	electricians
дограмаджии	carpenters
тенекеджии	sheet metal workers
бояджии	painters
джамджии	glaziers

Самите работници във всички тия групи се делят на:
майстори
калфи
чираци

The workers themselves in all these groups are divided into: masters, journeymen and apprentices.

